

JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM

Primer semestre de 2018

Eva Pons Parera*

Agustí Pou Pujolràs**

Resum

El text recull el comentari de les resolucions del Tribunal Suprem que afecten els usos i els drets lingüístics i el règim jurídic de la llengua dictades durant el primer semestre de 2018.

Paraules clau: Jurisprudència; Tribunal Suprem; dret lingüístic; llengua oficial.

JURISPRUDENCE ON SUPREME COURT

Abstract

The text includes comments about the judgments that affect the uses, the linguistic rights and the legal system of the language given by the Spanish Supreme Court during the first half of the year (between January and June 2018).

Keywords: Jurisprudence; Spanish Supreme Court; Linguistic Law; official language.

---

* Eva Pons Parera, professora de dret constitucional de la Universitat de Barcelona. evapons@ub.edu

** Agustí Pou i Pujolràs, professor associat de filologia catalana de la Universitat de Barcelona. agustipou@ub.edu

Citació recomanada: Pons Parera, Eva; Pou Pujolràs, Agustí (2018). Jurisprudència del Tribunal Suprem. Primer semestre de 2018. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (70), 234-244. DOI: [10.2436/rld.i70.2018.3239](https://doi.org/10.2436/rld.i70.2018.3239).

Sumari

1 Nacionalitat

2 Garanties lingüístiques en el dret de defensa i en fases prèvies a la judicial

3 Coneixement de la llengua de persones estrangeres en la prestació de consentiment en determinats actes jurídics

4 Nomenament com a intèrpret jurat per la via del reconeixement dels estudis universitaris de traducció jurídica

5 Valoració de l'acreditació del coneixement de la llengua en l'accés a llocs de treball públic

7 Obligació de finançament d'obres audiovisuals

Durant el primer semestre de 2018 hem localitzat un gran nombre de resolucions del Tribunal Suprem que incideixen sobre la llengua, però la majoria d'una manera força tangencial. No s'apunten, doncs, línies doctrinals rellevants noves pel que fa al règim jurídic de la llengua.

Agrupem les resolucions en els blocs següents: nacionalitat, garanties lingüístiques en el dret de defensa, consentiment prestat per persones estrangeres en determinats actes jurídics, nomenament com a intèrpret jurat per la via del reconeixement dels estudis universitaris de traducció jurídica, valoració del coneixement de la llengua per a l'accés a determinats llocs de treball, manera d'acreditar un idioma no oficial en processos selectius i en habilitacions i obligació de finançament d'obres audiovisuals.

Els criteris jurisprudencials que es desprenen d'aquest conjunt de resolucions segueixen les línies ja marcades en cròniques anteriors. Destaquem, però, d'entre totes, la STS de 22 de març, en què el Tribunal contradiu els arguments del recurrent i considera ajustat a la legalitat un concurs oposició a un cos d'habilitació estatal la convocatòria del qual estableix un exercici voluntari no eliminatori consistent en el coneixement de l'èuscar. El que resulta controvertit no és tant el caràcter de l'exercici, sinó com juga efectivament en el decurs del procés selectiu: la nota de l'exercici se suma al total de nota del candidat i el tribunal avaluador aprova més candidats que places a cobrir, de tal manera que els que acrediten coneixement d'èuscar superen els que no l'acrediten, els quals queden sense plaça. És a dir, actua en certa manera com un requisit. Cal dir, però, que tot i que aquesta jurisprudència és innovadora en el context lingüístic de l'èuscar, en el cas del català està establert i acceptat jurisprudencialment que el coneixement del català constitueixi un requisit en les convocatòries per a cossos d'habilitació estatal.

Per accedir als textos de les sentències de la base del CENDOJ, primer s'ha d'obrir el cercador de la base de dades (<http://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>) i després clicar l'enllaç que té cada resolució ressenyada. Per facilitar aquesta operació consignem aquesta adreça en cada resolució o bloc de resolucions. D'aquesta manera es pot baixar el text sense haver de fer servir l'opció de copiar l'identificador de la resolució a la casella "Texto a buscar", del mateix cercador.

1 Nacionalitat

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 18 d'abril de 2018. Sala Contenciosa. Secció 1a. Ponent: Inés María Huerta Garicano. Ref. CENDOJ: 28079130012018200839.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Es tracta d'una resolució que inadmet un recurs contra una sentència de l'Audiència Nacional que denegava la nacionalitat per residència a un sol·licitant. La interlocutòria no té mencions rellevants noves respecte a la transcendència del coneixement de la llengua castellana per accedir a la nacionalitat. En aquest cas, es limita a reproduir la sentència d'instància, que indica que "el conocimiento de la lengua española resulta un elemento de notable trascendencia a considerar para apreciar suficiente grado de integración social, pues su ausencia dificulta extraordinariamente tal apreciación, pero ello no supone que baste aquel para acreditar tal integración". Destaca només, doncs, la rellevància del coneixement del castellà, sense arribar a apuntar-ne la preceptivitat, com en altres ocasions.

Com hem advertit en les darreres cròniques (per exemple, [Revista de Llengua i Dret núm. 67](#), de juny de 2017, pàg. 375-376), el TS, un cop consolidada la doctrina jurisprudencial sobre el tema, inadmet els recursos de cassació, sense entrar a analitzar-ne els fons.

2 Garanties lingüístiques en el dret de defensa i en fases prèvies a la judicial

[Sentència del Tribunal Suprem de 5 de febrer de 2018. Sala Penal. Ponent: Andrés Martínez Arrieta. Ref. CENDOJ: 28079120012018100077.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 6 de febrer de 2018. Sala Penal. Ponent: Luciana Varela Castro. Ref. CENDOJ: 28079120012018100148.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 13 de febrer de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 2a. Ponent: Francisco José Navarro Sanchis. Ref. CENDOJ: 28079130022018100046.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 13 de febrer de 2018. Sala Militar. Ponent: Francisco Javier de Mendoza Fernández. Ref. CENDOJ: 28079150012018100017.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 6 de març de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: Wenceslao Francisco Olea Godoy. Ref. CENDOJ: 28079130052018100084.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 7 de març de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: Rafael Fernández Valverde. Ref. CENDOJ: 28079130052018100083](#), i 55 sentències més.

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de maig de 2018. Sala Penal. Ponent: Luciana Varela Castro. Ref. CENDOJ: 28079120012018100236.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de maig de 2018. Sala Penal. Ponent: Andrés Martínez Arrieta. Ref. CENDOJ: 28079120012018100235.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 14 de juny de 2018. Sala Penal. Ponent: Miguel Colmenero Menéndez de Lurca. Ref. CENDOJ: 28079120012018201210.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Seguint la línia de les darreres cròniques (*Revista de Llengua i Dret* núm. 69, pàg. 299-301, i números anteriors), pel que fa a les garanties lingüístiques incardinades en el dret de defensa, la intervenció de traductors i intèrprets en el procediment perquè no es produeixi indefensió de la persona encausada, que prohibeix l'article 24.1 de la CE, s'orienta en un sentit poc formalista, de manera que la falta d'intervenció d'un tècnic lingüístic (o la possible intervenció deficient) només es considera rellevant quan es produeix una lesió substantiva del dret que minva de manera real i efectiva el dret de defensa. Les irregularitats sense incidència en la dimensió material del dret, en canvi, es consideren defectes formals que no queden coberts pel dret constitucional. A això podem afegir, tenint en compte les decisions de les diferents sentències ressenyades, que la tendència del Tribunal és la interpretació força restrictiva de la rellevància de les infraccions processals de caràcter lingüístic, de manera que la lesió que es denunciï només s'atengui quan tingui un caràcter netament impeditiu del dret de defensa.

Exposem les resolucions ressenyades seguint aquest ordre temàtic: primer, la falta de comprensió de la llengua en les fases prèvies al procediment; segon, l'assistència o falta d'assistència d'intèrpret en les declaracions judicials; tercer, la falta de correcció de la traducció dels documents aportats; i quart, la presència de documentació aportada per les parts que consten en una llengua no oficial. Finalment reportem una curiosa resolució relativa a un expedient sancionador en què es reconeix el sancionat pel seu accent andalús enmig d'un ambient lingüístic gallec.

En el primer bloc temàtic situem la Sentència de 14 de juny de 2018. En un cas d'abusos sexuals a un menor dins de l'entorn familiar, una de les exploracions fetes dins les diligències d'investigació de la Guàrdia Civil, que actuava com a policia judicial, es va fer sense la presència de l'acusat, i el caporal primer de la Guàrdia Civil la va fer en valencià (se suposa perquè el menor parlava en valencià), idioma que l'acusat desconeixia. El Tribunal rebutja la rellevància d'aquesta incidència lingüística dins del dret de defensa de l'acusat perquè l'actuació de l'agent no forma part del conjunt de proves incriminatòries i, per tant, no constitueix una prova de càrrec. Aquesta circumstància determina la desestimació de l'al·legació.

En el segon grup se situa la Sentència de 5 de febrer, que resol un recurs de cassació contra la sentència d'instància que condemna l'acusat per un delictes d'homicidi. Entre les al·legacions que es formulen en cassació hi ha la falta d'assistència d'intèrpret d'hindú en la primera declaració davant de la jutgessa d'instrucció. Com a justificació de la necessitat de la interpretació indica que en la segona declaració l'acusat sí que va ser assistit. El Tribunal desestima l'al·legació i assenyala els diversos indicis que indiquen que efectivament no desconeixia el castellà, entre d'altres, la seva residència durant vint anys a Espanya. Veiem que la residència continuada és un dels motius que sol emprar el TS per apreciar que no s'ha produït

indefensió per raó desconeixement de la llengua (*Revista de Llengua i Dret* núm. 68, pàg. 262), element de valoració molt raonable i que, tanmateix, no s'empra de la mateixa manera quan es projecta en altres àmbits sobre les llengües oficials diferents del castellà.

També esmentem dins d'aquest grup la Sentència de 24 de maig. El recurrent al·lega que no s'han escoltat en el judici les gravacions de les converses telefòniques (en idioma que no era castellà) i que les transcripcions fetes només han estat ratificades per un pèrit. El TS rebutja l'al·legació amb l'argument que en el judici d'instància les parts van estar conformes amb la documentació de la transcripció i a no escoltar les gravacions de les cintes en el judici oral, que igualment no haurien entès.

El tercer grup el conformen les sentències que resolen alguna impugnació relativa a possibles irregularitats en la traducció de documents aportats al procediment. La Sentència de 7 de març de 2018, i 55 sentències més de contingut pràcticament idèntic, resolen el recurs contra un acord del Consell de Ministres que determina que un macroprocediment d'extradició, instat per la Xina a l'Estat espanyol amb relació a ciutadans xinesos per tràfic de persones, estafa i integració en banda criminal, passi a la fase judicial. També molt semblant i amb una decisió coincident, la Sentència de 6 de març resol un recurs en un procediment d'extradició sol·licitat des d'Estats Units.

S'impugnen les traduccions presentades pels països sol·licitants de l'extradició perquè no són traduccions oficials ni fetes per un intèrpret jurat i sense els segells corresponents, i fins i tot, en el cas del procediment instat per la Xina, s'assenyalen diversos errors de traducció. El Tribunal ho rebutja perquè entén que les formes són correctes en el cas de la Xina (documents segellats i traductor identificat) i ho troba irrellevant en els cas d'Estats Units, en què el TS argumenta que l'anàlisi detallada de possibles mancances ja es veurà en la fase judicial i que l'acord del Consell de Ministres no pot encallar-se en elements formals com aquests.

El quart grup està compost per les resolucions que remetent a documentació en el procediment que no són en idioma oficial. La STS de 6 de febrer de 2018 resol en cassació un judici per estafa i integració en banda criminal. El recurrent al·lega que l'òrgan judicial d'instància va rebutjar com a prova contractes en alemany (com tampoc en va tenir en compte altres de redactats en castellà). El TS no entra en l'al·legació lingüística, perquè entén que el problema dels contractes no rau en la importància del que diuen, sinó en el fet que responen a compravendes falses perquè al darrere hi havia tràfic de vehicles robats.

En una línia semblant, la STS de 13 de febrer, relativa a la reclamació a una empresa d'una quantitat d'IVA no liquidada, rebutja la rellevància probatòria d'uns documents sobre determinats vehicles expedits en italià per una autoritat italiana. Recorda el Tribunal que, d'acord amb l'article 144 de la LEC, cal traduir al castellà els documents que no siguin en l'idioma oficial (i hi afegim, també, en les altres llengües oficials). Tot i això, el mateix TS destaca determinats elements que fan irrellevant el motiu lingüístic, entre altres, que estan datats amb posterioritat a la fermesa de la sentència que s'impugna.

Finalment, i la més interessant pel que fa al vessant lingüístic del dret de defensa, la STS de 24 de maig, que enjudicia en cassació un cas penal d'apropiació indeguda en el qual la part condemnada al·lega que gairebé la totalitat dels documents d'un tom de la causa són en anglès, cosa que contradiu l'article 144.1 de la LEC, que requereix que els documents en llengua no oficial aportats a judici siguin presentats amb la traducció corresponent. Doncs bé, el Tribunal fa dues consideracions que cal destacar. La primera ja constitueix una línia doctrinal consolidada. Després de considerar que la infracció d'aquella norma de la LEC no és motiu de cassació, i només és rellevant en la mesura que determina la producció d'indefensió, el TS apunta que "no basta la hipòtesis de una indefensió, se requiere en la casación la constatación de su efectiva ocurrencia". En efecte, aquest criteri respon a la idea que, per apreciar-se indefensió d'una part per motiu lingüístic en un judici, aquesta ha de ser material i efectiva, i no solament la contravenció d'una norma procedimental. I amb la segona consideració el Tribunal aprofundeix encara més en aquesta idea. Constatat que la majoria de documents d'aquest tom del procediment són en anglès i no traduïts, és irrellevant de cara a la indefensió perquè els pèrits els han entès i han fet el dictamen corresponent. Fixem-nos, doncs, que la relació entre la norma segons la qual tots els documents han de constar traduïts al castellà i la producció d'indefensió és molt laxa. De fet, quan els intervinents en el procediment entenguin, o sembla que entenguin, els documents en idioma no oficial, aquesta vulneració del dret de defensa no es produeix.

En els tres casos anteriors, com en la resta de sentències que hem reportat, veiem, per tant, que la tendència del TS és considerar irrellevant la infracció de la norma de procediment d'acord amb la qual les actuacions han de ser en castellà (o l'altra llengua oficial) amb vista a l'apreciació de la indefensió. Quan qui aporta el document en idioma no oficial és el condemnat i el tribunal d'instància no l'accepta, el TS apunta la irrellevància del document; i quan qui aporta els documents és l'altra part, indica la presència de proves secundàries (per exemple, un peritatge fet sobre aquests documents) que fan irrellevants els documents.

Per concloure aquest conjunt de situacions lingüístiques relacionades amb el dret de defensa, esmentem la Sentència de 13 de gener de la Sala Militar, que resol en cassació un assumpte relatiu a un expedient sancionador a un agent del cos armat que, sense identificar-se, va fer una intervenció a la ràdio denunciant assetjament laboral perquè el cos donava complements als que més denúncies de trànsit tramitaven. Entre les proves incriminatòries que qüestiona el recurrent com a lesionadores de la presumpció d'innocència hi ha el fet que els seus comandaments van reconèixer l'agent pel seu accent andalús "en un ambiente desarrollado en acento y en ocasiones lengua gallega". El TS indica que amb el conjunt probatori que es va aportar en l'expedient disciplinari, a més de l'accent andalús, es pot concloure que es va obtenir una prova incriminatòria suficient. Val a dir que un dels elements que va fer arribar a la conclusió que el recurrent era l'autor de les manifestacions radiofòniques era que es va negar a fer-se la prova pericial de reconeixement de veu.

3 Coneixement de la llengua de persones estrangeres en la prestació de consentiment en determinats actes jurídics

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 22 de febrer de 2018. Sala Social. Ponent: Ángel Antonio Blasco Pellicer. Ref. CENDOJ: 28079140012018200514.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 30 de maig de 2018. Sala Civil. Ponent: Francisco Javier Arroyo Fiestas. Ref. CENDOJ: 28079110012018100305.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Agrupem aquestes dues resolucions, d'àmbits temàtics diferents, i molt tangencials pel que fa al règim lingüístic, perquè tenen en comú una certa presumpció de coneixement del castellà per part d'estrangers que presten consentiment en actes jurídics que, més endavant, ells mateixos impugnen tot adduint desconeixement de l'idioma oficial; semblantment al que s'esdevé amb les persones estrangeres que al·leguen vulneració del dret de defensa per haver-se dut a terme determinades actuacions judicials o prejudicials sense l'assistència adequada d'intendent (com s'ha vist en la Sentència de 5 de febrer ressenyada en el bloc anterior).

Certament, la participació de ciutadans estrangers en la subscripció d'obligacions contractuals és un fenomen que forçosament té una derivada lingüística, en la mesura que sempre pot quedar el dubte de fins a quin punt són coneixedors de l'acceptació que presten o de l'obligació que contrauen o del dret al qual renuncien. Ja veiem en la crònica anterior la protecció que ofereix la legislació, que recull la normativa de la Unió Europea, per als clients en els contractes sobre aprofitament per torn de béns immobles d'ús turístic ([Revista de Llengua i Dret núm. 68](#), pàg. 304-305). En el període que ressenya aquesta crònica hi ha diverses resolucions (per exemple, la de 5 d'abril de 2018) que, sense més comentari, recorden la normativa en aquest àmbit segons la qual "l'adquirent pot exigir, a més a més, que el contracte se li entregui redactat en alguna de les llengües oficials de l'estat en què radiqui quan aquest sigui membre de la Unió Europea".

En la primera resolució, de 22 de febrer, el treballador recurrent en cassació addueix, tal com ho havia fet en el tribunal de segona instància, que desconeixia que l'empresa que el va acomiadar era una segona empresa que es va subrogar en el lloc de l'empresa que inicialment l'havia contractat. La ITS reproduïx l'argument de les sentències prèvies, amb les quals coincideix, d'acord amb la qual "el actor conocía desde noviembre de 2014 el cambio de empresario, porque se le comunicó por escrito de clara y fácil comprensión, y que no cabe aceptar que desconociera ese hecho debido a su condición de extranjería, ya que la cuestión referente al cambio o subrogación empresarial no exigía del dominio de la lengua española, al ser una cuestión de comprensión sencilla, más aún cuando el actor lleva trabajando en España desde 2012, y de tener alguna

duda pudo fácilmente pedir alguna explicación o asesoramiento”. S’estableix, doncs, una presumpció de coneixement perquè feia dos o tres anys que era resident.

La segona resolució, la STS de 30 de maig, enjudicia una reclamació econòmica (una pensió compensatòria) en un procediment de divorci. En concret, la recurrent, de nacionalitat russa, va contraure matrimoni amb un nacional, però abans van signar uns pactes prematrimonials d’acord amb els quals en cas de crisi matrimonial no es podien exigir mútuament pensió compensatòria. Entre els motius que al·lega la recurrent addueix la circumstància que desconeixia la transcendència de l’acta notarial signada i que no sabia la llengua espanyola. En contra d’aquesta al·legació, el Tribunal estima que consta que la recurrent “conocía el idioma castellano cuando firmó el acta de manifestaciones, como lo garantiza la presencia del fedatario público”.

Ambdues resolucions, amb independència de les circumstàncies que concorrien en cada cas i que permeten apreciar si els recurrents estaven situats en una posició de desavantatge, posen en relleu que el trànsit de persones que no són nacionals i que generen actes jurídics té unes implicacions per a la seva seguretat jurídica a partir del seu grau de coneixement de la llengua. I la posició dels tribunals, almenys en els casos que arriben al TS, és de buscar elements que facin suposar que no s’ha produït un desconeixement idiomàtic. És a dir, s’apunta certa tendència a presumir que es coneix l’idioma, i en certa manera es negligeix la dificultat idiomàtica, cosa que podria posar en una situació de feblesa aquests ciutadans.

4 Nomenament com a intèrpret jurat per la via del reconeixement dels estudis universitaris de traducció jurídica

[Sentència del Tribunal Suprem de 16 de febrer de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. CENDOJ: 28079130042018100072.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Aquesta resolució novament torna a enjudiciar un cas en què l’Oficina d’Interpretació de Llengües del Ministeri d’Afers Exteriors denega la sol·licitud d’exempció de la prova per obtenir l’habilitació de traductor i intèrpret jurat (de francès, en aquest cas) a la recurrent en cassació, llicenciada universitària en traducció i interpretació. Com hem indicat en cròniques anteriors (vegeu l’última a la [Revista de Llengua i Dret núm. 69](#), pàg. 304), per als llicenciats en traducció i interpretació s’ha operat un canvi normatiu pel que fa a l’exempció de les proves per al nomenament de traductor-intèrpret. Mentre que l’Ordre AEX/1971/2002, de 12 de juliol, establia una via perquè els llicenciats que havien cursat les assignatures corresponents de traducció jurídica i econòmica poguessin ser nomenats sense haver de fer la prova d’aquesta habilitació administrativa, el Reial decret 2002/2009, de 23 de desembre, pel qual es modifica el Reglament de l’Oficina d’Interpretació de Llengües del Ministeri d’Afers Exteriors, disposa un règim transitori fins a l’eliminació final d’aquesta exempció que operava pràcticament de manera automàtica (disposició transitòria 2a).

Doncs bé, dins d’aquesta situació transitòria, la norma preveu que els alumnes que hagin obtingut la llicenciatura abans de l’entrada en vigor del reglament (2009) puguin demanar l’exempció en un termini de nou mesos, i els que l’estiguin cursant quan entri en vigor puguin demanar-la fins al 2015. És a dir, dona un termini per demanar l’exempció de la prova a tots els que en el moment de l’entrada en vigor del reglament tinguessin l’expectativa de gaudir d’aquesta exempció.

En el cas reportat, emparant-se en el principi d’igualtat (art. 14 CE), la persona que demana el nomenament sense fer la prova va entrar a la llicenciatura en segon cicle i el 2009 cursava el primer cicle d’uns altres estudis universitaris. El tribunal d’instància i el mateix TS rebutgen la infracció d’aquest principi constitucional i indiquen que la norma és clara pel que fa als que es poden beneficiar de l’exempció i no pot ser interpretada en un sentit expansiu.

Des d’un pla més general, constatem, doncs, com la línia legal seguida en aquesta matèria, amb un gir definitiu el 2009, i ratificada i aplicada per la jurisprudència, ha estat la reducció progressiva del nomenament com a traductors-intèrprets dels llicenciats universitaris que havien cursat traducció jurídica i econòmica i tenien la titulació en la llengua corresponent, fins a arribar a l’eliminació de l’exempció de la prova. És a dir, s’ha desvinculat la via de l’habilitació professional de la titulació universitària. No s’acaba de veure, però,

quins beneficis pot reportar a l'exercici de la mateixa professió, quan potser el que s'hauria de produir és una convergència entre l'exercici professional i el que ofereix la formació universitària.

5 Valoració de l'acreditació del coneixement de la llengua en l'accés a llocs de treball públic

[Sentència del Tribunal suprem de 22 de març de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Antonio Jesús Fonseca-Herrero Raimundo. Ref. CENDOJ: 28079130042018100121.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de maig de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Segundo Menéndez Pérez. Ref. CENDOJ: 28079130042018100228.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

En el primer cas, resolt per la Sentència de 22 de març relativa a un procés selectiu d'oposició per torn lliure de funcionaris amb habilitació estatal (subescala d'intervenció-tresoreria de l'escala de funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional, del País Basc), el recurrent impugna les diferents disposicions i la resolució que resolen el procés selectiu. Mentre que el Tribunal Superior de Justícia basc desestima la seva pretensió sobre la base que no ha impugnat la disposició que corresponia (ordre de convocatòria), el TS anul·la la Sentència, perquè discrepa de l'argumentació del TSJC, però acaba rebutjant la pretensió del recurrent.

Els fet objecte del litigi és la manera com el Govern basc, a través l'Institut Basc d'Administració Pública, va conduir el procés selectiu per torn lliure a aquest cos d'habilitació estatal. Resumim aquest procés per veure més clarament el rerefons lingüístic que hi ha darrere del conflicte. L'Administració basca convoca 4 places al cos d'interventor-tresorer en una oposició amb quatre exercicis, els tres primers dels quals són obligatoris i el quart, relatiu a l'acreditació de l'èuscar, té caràcter voluntari no eliminatori. Per la seva banda, l'article 61 de l'Estatut bàsic de l'empleat públic estableix que l'òrgan de selecció no pot proposar l'accés a la condició de funcionaris un nombre superior d'aprovat al de les places convocades, tret que la convocatòria així ho estableixi. Conclòs el tercer exercici, l'òrgan de selecció va fer una llista de 12 aprovats, els quals van poder fer el quart exercici, relatiu a l'acreditació del coneixement d'èuscar. Un cop fet aquest, es va proposar com a funcionaris els quatre primers de la llista d'acord amb els resultats totals obtinguts.

El recurrent impugna el conjunt del procediment perquè considera que en acabar el tercer exercici s'haurien hagut de declarar aprovats els quatre primers puntuats, i a partir d'aquí fer la prova d'èuscar. perquè aquest exercici, eventualment, pogués canviar l'ordre final que corresponia a aquests quatre. Ho fonamenta en els punts següents: a) contradiu l'EBEP perquè es proposa un nombre superior d'aprovat al de places convocades; b) no és realment oposició, com requereix la legislació basca de funció pública, en la mesura que es considera l'èuscar com a mèrit; c) no hi ha adequació del procés selectiu al contingut funcional de les places convocades perquè es valora el coneixement de l'èuscar (que s'entén que no necessari); d) es converteix en obligatori i eliminatori un exercici que no ho era d'acord amb la convocatòria, i e) s'ha vulnerat l'article 24 de la Constitució en no prendre's en consideració en seu jurisdiccional les reclamacions fetes durant el procés selectiu.

El TS, després de rebutjar l'argumentació del tribunal d'instància, entra en la valoració de les impugnacions per rebutjar-les una per una. Efectivament, apunta l'ajustament entre les bases de l'oposició i la manera com aquesta es va conduir:

“Esta decisión administrativa, referida a la relación definitiva del personal aprobado por superar los ejercicios de la oposición, responde plena y ajustadamente a las previsiones de las bases reguladoras del proceso selectivo, incluyendo cuatro personas por ser cuatro las plazas ofertadas. Además, la no anulación de la actuación del Tribunal calificador tras la finalización del tercer ejercicio de la oposición, es decir, la publicación de la relación de personas que lo superaron con inclusión de todos ellos (12) y no solo de los cuatro primeros por el hecho de ser cuatro las plazas ofertadas, es plenamente ajustada a la base específica 4.4.4 cuando dispone que se publicará una relación provisional del resultado del ejercicio que, de no existir reclamaciones o de ser estas desestimadas, pasará a definitiva” (FJ 4.3r).

També rebutja la Sentència que el recurrent posa com a terme de comparació (STS de 25 de maig de 2011; vegeu-ne comentari crític en aquesta crònica de la [Revista núm. 57](#), pàg. 318-320), atès que en aquell cas, relatiu a la promoció interna dins els cossos de l'Administració de justícia, la llei diu que només es tindrà en compte a l'efecte de l'adjudicació de la plaça. Tampoc acull l'argument que l'oposició hagi esdevingut un concurs oposició amb l'exercici de l'èuscar, atès que es tracta d'un exercici més dins del procés, ni que l'exercici no s'adeqüi a les funcions del lloc de treball, atès que en cap moment s'impugna la convocatòria. Finalment, el Tribunal entra en el nucli de la qüestió: si la manera com es du a terme el procés converteix en obligatori i eliminatori un exercici voluntari i no eliminatori. El TS ho rebutja tot amb els arguments següents:

“La administración no ha convertido el cuarto ejercicio en obligatorio y eliminatorio cuando estaba configurado en las bases como voluntario y no eliminatorio. No es cierto la afirmación que hace la parte actora, y no lo es sencillamente porque esa no fue la actuación del Tribunal que, como se ha dicho, celebró el cuarto ejercicio con sujeción a las previsiones de las bases, permitiendo su realización por todos los que superaron el tercer ejercicio eliminatorio y no solo por los cuatro mejores, y otorgó la puntuación correspondiente a quienes participaron en él y de acuerdo con lo estipulado en las bases”.

“Nos encontramos ante un proceso selectivo cuya fase de oposición consta de cuatro ejercicios autónomos e independientes entre sí, tres de carácter obligatorio y eliminatorio y otro de carácter voluntario y no eliminatorio, pero todos ellos puntuables para la obtención de la nota final de la oposición, de manera que solo aquellos aspirantes que obtengan la mayor puntuación en su conjunto se encuentran en condiciones de ser nombrados para alguna de las cuatro plazas convocadas, pues la calificación final de la fase de oposición viene determinada por la suma de las puntuaciones obtenidas en cada uno de los ejercicios que la integran” (FJ 4, 8è).

Amb tot això, conclou que “las bases reguladoras no exigían como requisito de admisión o participación el conocimiento del euskera. Estaba regulado como un ejercicio voluntario y no eliminatorio, que no fue impugnado al publicarse la convocatoria, y que se realizó en esa forma. Era un ejercicio al que los participantes podían o no concurrir sin que esto último determinara su exclusión”.

Constatem, doncs, que el TS avala que en una oposició a una plaça amb caràcter d'habilitació estatal l'acreditació de l'èuscar pugui ser sumat en la nota final que determina quins dels opositors tenen plaça. Val a dir, però, que, primer, no entra a valorar la mateixa base de la convocatòria que estableix l'exercici, i segon, tampoc indica com ho valoraria el Tribunal si fos, efectivament, un requisit. En aquest sentit, sorprèn també que el TS no esmenti les seves sentències de 24 de juliol de 2013 i de 16 i 22 de juliol de 2014 (vegeu comentari d'aquestes darreres a [Revista de Llengua i Dret núm. 63](#), pàg. 265-266), en les quals s'avalua l'exigència del nivell mitjà de llengua catalana (nivell C) en el procés selectiu de funcionaris locals d'habilitació nacional, tenint en compte el paral·lelisme existent. Allà indica el Tribunal que “[...] parece lógico que el legislador persiga que la inicial selección de los funcionarios locales en esa Comunidad Autónoma posibilite de manera directa un contingente de los mismos con conocimientos de lengua catalana que permita la inmediata provisión de las vacantes de ese territorio; y que, haciéndolo así, se eviten las disfunciones que comportaría trasladar ese requisito a un posterior concurso de provisión, porque esto acarrearía mantener durante un largo tiempo las vacantes existentes en Cataluña sin cubrir.” Aquesta perspectiva emfasitza, a més, que és lògic que l'exigència del coneixement es faci en el procés selectiu i no en la provisió concreta de la plaça perquè això generaria disfuncions. Tots aquests raonaments haurien reforçat l'argumentari que, en canvi, no trobem en la sentència que reportem.

Finalment només esmentem dins d'aquest bloc la STS de 24 de maig relativa a la impugnació del cessament d'un funcionari del servei diplomàtic destinat a la República Democràtica del Congo. Un dels motius del cessament era el seu desconeixement del francès, que és la llengua oficial del país. La Sentència, després de relatar les vicissituds de l'ambaixada en els darrers temps (incloent-hi corrupció per venda de visats), rebutja la pretensió del recurrent en el sentit que no es tractava d'una sanció, sinó d'un cessament per falta de competència. Amb independència dels detalls del cas, sobta que no es requerís coneixement de francès (almenys això és el que es desprèn de les dades que aporta la Sentència) per anar a treballar a un país que, a més de diverses llengües pròpies, té el francès com a llengua oficial.

6 Acreditació d'idioma no oficial en processos selectius i en habilitacions

[Sentència del Tribunal Suprem de 18 de juny de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: José Luis Requero Ibáñez. Ref. CENDOJ: 28079130042018100284.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Aquesta Sentència resol un assumpte sobre una matèria que ja hem reportat en més d'una ocasió en aquesta crònica. La manera com s'acrediten els idiomes estrangers (i també els propis de l'Estat espanyol) en processos selectius i en altres situacions de concurrència de candidats ha creat cert desconcert, tant a la pràctica administrativa com en les mateixes resolucions judicials. Per exemple, en la Sentència de 3 de febrer de 2016 aplica de manera totalment errònia una equivalència de nivell de francès, contravenint a la mateixa normativa espanyola que estableix específicament l'equivalència ([Revista de Llengua i Dret](#) núm. 66, pàg. 345). En canvi, una sentència de 22 de febrer de 2016 (recollida al mateix número de la *Revista*) matisa, pel que fa a l'acreditació de la llengua, la idea que la convocatòria és la llei absoluta que regeix el procés selectiu, i estableix que el sistema referencial del Marc europeu és el que ha de regir l'acreditació del coneixement d'una llengua.

La STS que ressenyem torna a incidir en aquesta qüestió. La controvèrsia s'ha d'emmarcar en les mesures per aconseguir la impartició d'algunes assignatures en llengües no oficials, especialment en anglès. La recurrent, professora de primària i secundària de la Comunitat de Madrid, va impugnar l'Ordre 1275/2014, que regulava amb caràcter general el procediment per obtenir l'habilitació lingüística en idiomes estrangers, que permetia als professors que l'obtinguessin impartir assignatures en l'idioma per al qual estaven habilitats. Entenia que el fet de no preveure com a certificat habilitador el certificat de l'Escola Oficial d'Idiomes contravenia a la normativa estatal que establia aquests certificats com a equivalents als dels diferents nivells del Marc europeu comú de referència (Reial decret 1629/2006, actualment derogat i substituït pel Reial decret 1041/2017, de 22 de desembre). El TS, després de rebutjar la falta de legitimació per interès legítim (motiu que sí que havia apreciat la sentència d'instància), entra a valorar la impugnació. El Tribunal entén que el fet que l'Ordre no prevegi el certificat de l'Escola Oficial d'Idiomes i que ho remeti a les diferents convocatòries no vulnera la normativa, i que eventualment es podria vulnerar si les convocatòries corresponents no establissin aquesta acreditació: “la Administración no venía obligada por una norma de rango superior a introducir esa precisión en la Orden impugnada, luego en sí no infringe el ordenamiento jurídico”. En conseqüència, rebutja la pretensió de la recurrent.

Tanmateix, la Sentència conté un seguit d'afirmacions, gairebé de caràcter preventiu, que adverteixen sobre la necessitat de respectar les equivalències de certificats per acreditar el coneixement de la llengua, en aquest cas l'anglès. Així, com que en convocatòries successives la mateixa Administració va passar de no incloure aquest certificat com a acreditatiu a incloure'l, la Sentència indica que “esa novedad —quizás rectificación— confirma la seriedad del planteamiento de la demandante, pero a efectos de lo que se ventiló en su demanda no evita la desestimación...”. O sobre la possibilitat que la convocatòria només acceptés les titulacions de les escoles oficials d'idiomes de Madrid, diu que “tal razonamiento, aparte de hipotético y ajeno a lo realmente litigioso, chocaría con la validez nacional de los certificados o titulaciones expedidas por las Escuelas Oficiales de Idiomas...”. La Sentència, tot i rebutjar la pretensió impugnatòria de la demandant, redunda en la importància de mantenir criteris rigorosos a l'hora d'establir l'acreditació del coneixement de la llengua estrangera.

7 Obligació de finançament d'obres audiovisuals

[Sentència del Tribunal Suprem de 20 de juny de 2018. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat. Ref. CENDOJ : 28079130032018100284](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del CENDOJ](#)

Aquesta Sentència resol un qüestió interpretativa de transcendència econòmica plantejada per l'article 5.3 de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de comunicació audiovisual, que fixa l'obligació anual dels prestadors de serveis audiovisuals de contribuir al finançament anticipat de la producció europea de pel·lícules cinematogràfiques, pel·lícules i sèries per a televisió, així com documentals i films i sèries d'animació, amb el 5 % dels ingressos de l'exercici anterior. En concret, el Tribunal precisa que, pel que fa als prestadors que són titulars de plataformes multicanal de televisió de pagament, s'han de computar només els ingressos obtinguts pels canals sobre els quals l'operador té responsabilitat editorial, sense incloure els ingressos obtinguts de la comercialització d'altres canals de responsabilitat editorial de tercers.